

Rapport

Tijdelijke commissie Inventarisatie & transparantie

7 juli 2022

**Universiteit
Leiden**
Rechtsgeleerdheid

Bij ons leer je de wereld kennen

Rapport Tijdelijke commissie Inventarisatie & transparantie

Datum: 7 juli 2022

Opdracht

De commissie¹ had als opdracht om de in zijn Leidse periode gepubliceerde publicaties van Rex Arendsen te inventariseren op het punt van transparantie. Het doel is vooral om te leren wat er beter moet in de transparantie en de naleving van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (2018; daarvoor De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening. Principes van goed en wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, 2004, 2012, 2014).²

Kader

In de gedragscode wordt het principe van transparantie, voor zover hier relevant, omschreven als ‘dat het voor anderen helder is (...) wat de rol van externe belanghebbenden is geweest’ (p. 13). Onafhankelijkheid betekent onder meer ‘dat men zich (...) niet laat leiden door buiten-wetenschappelijke overwegingen (bijvoorbeeld overwegingen van commerciële of politieke aard). Aldus geformuleerd omvat onafhankelijkheid ook onpartijdigheid.’ (ibidem)

Drie concrete normen in dit verband luiden:

‘7. Maak als het onderzoek in opdracht uitgevoerd wordt en/of door derden wordt gefinancierd altijd duidelijk wie de opdrachtgever en/of financier is.

8. Betracht openheid over de rol van externe belanghebbenden en over mogelijke belangenconflicten. (...)

44. Wees open en volledig over de rol van externe belanghebbenden, opdrachtgevers, financiers, mogelijke belangenconflicten en relevante nevenwerkzaamheden.’ (pp. 16, 18)

Bevindingen

De analyse van de 22 onderzochte publicaties van Rex Arendsen in de periode 2016-2021 heeft geleid tot de volgende bevindingen.³

De commissie beperkt zich tot de publicaties waarin Rex Arendsen – mede – wordt aangeduid als hoogleraar. Dat zijn 17 van de 22 publicaties. In de overige 5 publicaties (nrs. 2, 3, 6, 13 en 17)

1 De commissie bestond uit mr. dr. H.-M.Th.D. (Hans-Martien) ten Napel (Instituut voor Publiekrecht, Staats- en Bestuursrecht), Prof. mr. C.G. (Cathalijne) van der Plas (Instituut voor Privaatrecht, IPR) en Prof. dr. J.W. (Jaap) Zwemmer (UvA, Tax Law).

2 Een deel van de publicaties valt onder het oude regime, maar dat komt naar het oordeel van de commissie qua transparantie in de vermeldingen bij publicaties in essentie op hetzelfde neer.

3 Zie ook de bij dit rapport gevoegde Inventarisatie publicaties van Rex Arendsen.

wordt hij aangeduid als werkzaam bij de Belastingdienst. In 13 van de 17 publicaties waarin hij als hoogleraar wordt aangeduid, wordt daarnaast geen melding gemaakt van het dienstverband met de Belastingdienst (nrs. 4, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21 en 22). Wel wordt in 6 daarvan (nrs. 14, 16, 17, 18, 19 en 20) melding gemaakt van zijn adviseurschap bij de OESO.

In de onderzochte publicaties heeft de commissie geen aanwijzingen gevonden voor extra belang van transparantie vanwege de schijn van belangenverstrengeling of partijdigheid ('onafhankelijkheid').

Aanbevelingen

Naar het oordeel van de commissie is het uit een oogpunt van transparantie vereist dat Rex Arendsen zich in de toekomst in (al) zijn publicaties afficheert als bijzonder hoogleraar Maatschappelijke en historische context van belastingrecht vanwege Stichting Belastingmuseum Prof. dr. Van der Poel. Daarnaast dient hij te vermelden dat hij werkzaam is bij de Belastingdienst. Zolang hij gedetacheerd is bij de OESO kan hij dat daarbij vermelden.

In het Engels kan, in plaats van het door Arendsen gebruikte 'Extraordinary Professor' en 'Professor by Special Appointment', voor de duidelijkheid wellicht beter gebruik worden gemaakt van het elders op de Leidse website (evenals op die van bijvoorbeeld Erasmusuniversiteit en Vrije Universiteit) voorkomende 'endowed professor'. Een bijzonderheid daarbij is dat in het buitenland 'endowed chairs' of 'professorships' doorgaans een hoger prestige genieten dan de gewone varianten.

Ten aanzien van de financiering van de leerstoel verdient het aanbeveling dat Rex Arendsen uit een oogpunt van transparantie ook op zijn Engelstalige profielpagina vermeldt dat de Belastingdienst/Douane samen met de Stichting Belastingmuseum een financiële bijdrage levert aan het onderzoek binnen de leerstoel.

In toekomstige publicaties waarin vragen kunnen rijzen rond de onafhankelijkheid, verdient het aanbeveling om – naast de hierboven genoemde vermelding op de profielpagina – ook in de publicatie zelf melding te maken van het feit dat de Belastingdienst/Douane een financiële bijdrage levert aan het onderzoek binnen de leerstoel, met eventueel de nuancering (indien van toepassing) dat de financiële bijdrage niet is verstrekt met het oog op dit specifieke onderzoek.

Bijlage: Inventarisatie publicaties van Rex Arendsen

Publicaties 2016

1. *Oratie*
Niet relevant voor dit onderzoek
2. *In search of information*
Samen met twee andere auteurs. Arendsen aangeduid als werkzaam bij de Belastingdienst, niet als hoogleraar.
3. *Exploring information-seeking processes*
Samen met drie andere auteurs. Arendsen aangeduid als werkzaam bij de Belastingdienst, niet als hoogleraar.
4. *Koloniale belastingheffing*
Arendsen aangeduid als bijzonder hoogleraar Maatschappelijke en historische context van belastingrecht aan de Universiteit Leiden. Geen vermelding van dienstverband met de Belastingdienst.

Publicaties 2017

5. *Zicht op vereenvoudiging*
Arendsen Aangeduid als bijzonder hoogleraar Maatschappelijke en historische context van belastingrecht Universiteit Leiden en werkzaam bij de Belastingdienst.
6. *Towards a model of source and channel choices*
Samen met drie andere auteurs. Arendsen aangeduid als werkzaam bij de Belastingdienst, niet als hoogleraar.
7. *Electronic Participation Boek*
Samen met twee andere auteurs. Arendsen aangeduid met zijn universitaire e-mailadres, zonder verdere vermelding. Hoofdauteur W. Bronsgeest wordt aangeduid als werkzaam bij de Belastingdienst. Derde auteur J. van Dijk wordt aangeduid als werkzaam bij de Universiteit Twente.

Publicaties 2018

8. *Indische loonbelasting*
Samen met twee andere auteurs. Arendsen aangeduid als bijzonder hoogleraar Maatschappelijke en Historische context van Belastingrecht van de Universiteit Leiden. Daarnaast is hij werkzaam bij de Belastingdienst.
9. *Exploring the Future of Taxation*
Samen met twee andere auteurs. Bij Arendsen staat als noot The Netherlands Tax and Customs Administration en Leiden University.
10. *Taxation and the Informal Business Sector in Uganda*
Samen met een tweede auteur. Bij Arendsen staat vermeld Faculty of Law , Leiden University. Zijn band met de Belastingdienst wordt niet vermeld.

Publicaties 2019

11. *Taxation and the Informal Business Sector in Uganda*
Dezelfde tekst als sub10, maar in een ander medium. Arendsen wordt aangeduid als Professor of Societal and Historical Context of Tax Law, Faculty of Law, Leiden University. Zijn band met de Belastingdienst wordt niet vermeld.
12. *Towards a new business model for tax administration*
Samen met twee andere auteurs. Arendsen wordt aangeduid als Professor Societal and Historical Context of Tax Law Leiden University. Zijn band met de Belastingdienst wordt niet vermeld.
13. *A Blockchain Scenario Study*
Samen met twee andere auteurs. De auteurs worden aangeduid als onderzoekers bij The Netherlands Tax and Customs Administration. Geen vermelding van de hoogleraarspositie.
14. *De toekomst van de BTW bij e-commerce*
Samen met drie andere auteurs. Arendsen wordt aangeduid als professor en senior adviser bij de OESO.
15. *Exploring the future of taxation; a blockchain scenario study*
Zelfde artikel als sub 13. Arendsen wordt aangeduid als Extraordinary Professor of Societal and Historical Context of Tax Law at Leiden University. Zijn band met de Belastingdienst wordt niet vermeld.

Publicaties 2020

16. *Een theoretisch perspectief op de uitvoerbaarheid van het belastingrecht*
Arendsen wordt aangeduid als Bijzonder hoogleraar Maatschappelijke en historische context van belastingrecht, Universiteit Leiden. De auteur is tevens werkzaam bij het Forum on Tax Administration van de OESO. Zijn band met de Belastingdienst wordt niet vermeld.
17. *Tax Administration 3.0. The digital transformation of Tax Administration*
Een rapport van de OESO. Arendsen wordt vermeld als mede auteur van het rapport namens het FTA (Forum on Tax Administration) secretariaat van de OESO. Geen vermelding van de hoogleraarspositie.
18. *Evalueren en leren van ICT-projecten*
Samen met een andere auteur. Arendsen wordt aangeduid als hoogleraar Maatschappelijke en historische context van belastingrecht verbonden aan de Universiteit Leiden en tevens werkzaam als adviseur bij het Centre for Tax Policy and Administration bij de OESO. Zijn band met de Belastingdienst wordt niet vermeld.

Publicaties 2021

19. *Exploring Tax Administration in the Digital Age - Back to Basics*
Bij Arendsen wordt vermeld als professor at Leiden Law School. Ook wordt zijn adviseurschap bij de OESO vermeld, alsmede zijn vroegere functie bij de Belastingdienst.
20. *De toekomst van belastingheffing*
Samen met een andere auteur. Arendsen wordt aangeduid als bijzonder hoogleraar Maatschappelijke en historische context van belastingrecht aan de Universiteit Leiden en als adviseur van de OESO.
21. *Een praktisch perspectief op de uitvoerbaarheid van het belastingrecht*
Samen met een andere auteur. Arendsen wordt aangeduid als bijzonder hoogleraar Maatschappelijke en historische context van belastingrecht aan de Universiteit Leiden en als adviseur van de OESO.

22. *Koloniaal compromis*

Samen met een andere auteur. Arendsen wordt aangeduid als bijzonder hoogleraar aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden vanwege de Stichting Belastingmuseum Van der Poel. Zijn band met de Belastingdienst wordt niet vermeld.

Universiteit
Leiden
Rechtsgeleerdheid